

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 –1941/29.11.2016 г.

На основание чл. 36, ал. 2, във връзка с § 68, ал. 2 и § 69 от Преходните и заключителни разпоредби към Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение (ДВ, бр. 59 от 29.07.2016 г.), при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професия

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на втора степен на професионална квалификация за професия **код 840100** „Куриер“, специалност **код 8401001** „Логистика на товари и услуги“ от професионално направление **код 840** „Транспортни услуги“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Диян Стаматов – заместник-министър.

МЕГЛЕНА КУНЕВА

Заместник министър-председател по координация на европейските политики и институционалните въпроси и министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ

НА ВТОРА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	840	ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ
Професия	840100	КУРИЕР
Специалност	8401001	ЛОГИСТИКА НА ТОВАРИ И УСЛУГИ

Утвърдена със Заповед № РД 09-1941/29.11.2016 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по професията **Куриер**, специалност **Логистика на товари и услуги**, от професионално направление **Транспортни услуги**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение - по теория и по практика на професията.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **втора** степен на професионална квалификация по изучаваната специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията „**Куриер**“ утвърдено с Наредба № 89 на министъра на образованието и науката от 22.11.2013 г., за придобиване на квалификация по професията „Куриер“ (обн. ДВ, бр. 105 от 06.12.2013 г.).

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:

а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.

б. Критерии за оценяване.

2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:

а. Указания за съдържанието на индивидуалните задания.

б. Критерии за оценяване.

3. Система за оценяване.

4. Препоръчителна литература.

5. Приложения:

а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.

б. Примерно индивидуално задание за държавния изпит по практика на професията и специалността.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание.

Изпитна тема № 1:

Куриерска дейност.

План-тезис:

- Обхват, развитие и разпространение на куриерските услуги.
- Видове куриерски услуги.
- Опаковка и маркировка.
- Изисквания за качество и ефективност на обслужването.
- Икономическа същност на транспорта.
- Основни правила за безопасна работа при куриерска дейност.

Примерна приложна задача: Какви могат да бъдат средствата за контрол на транспортните средства в логистиката?

Дидактически материали: Карта на трансевропейските коридори на територията на България.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема№ 1: Куриерска дейност.	Максимален брой точки
1.	Познава основните и допълнителни дейности, свързани с изпълнението на куриерските услуги. Развитие на куриерската дейност в България.	8
2.	Дефинира видовете куриерски услуги /градски, национални, международни, от врата до врата, универсални, неуниверсални и др./	14
3.	Познава видовете транспортни опаковки и маркировки.	12
4.	Спазва тайната на кореспонденцията на потребителите, защита на личните данни, охрана и опазване на пратките и товарите и др.	8
5.	Изброява особеностите на различните видове транспорт и функциите на транспортната фирма.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на безопасна работна среда.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2:

Забранени за транспортиране предмети и вещества.

План-тезис:

- Видове забранени за транспортиране предмети и вещества.
- Превантивни мерки за сигурност на товарите, куриерските и експресните пратки.
- Условия за приемане и доставяне на куриерските пратки.
- Транспортно-спедиторска дейност.
- Обхват на куриерския пазар и участници.
- Задължения на куриера и указания за поведение с цел предпазване от злополука.

Примерна приложна задача: Какви функции изпълняват посредниците в дистрибуционните канали? Посочете кой тип са посочените функции.

Дидактически материали: Таблица - Дистрибуционни канали.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема№ 2: Забранени за транспортиране предмети и вещества.	Максимален брой точки
1.	Посочва забранените за транспортиране предмети и вещества. Изброява начините за транспортиране на специфични товари.	8
2.	Познава стандартите и нормативните изисквания за сигурност при превоз на товари и пратки.	14
3.	Описва задължителните изисквания относно формата, размерите, теглото и начина за опаковане на куриерските пратки.	12
4.	Характеризира транспортно-спедиторското обслужване: пълно комплектно и единично.	8
5.	Анализира обема и структурата на куриерския пазар в България.	4
6.	Изброява задълженията на куриера преди започване на работа, по време на работа, при авария и трудова злополука.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3:

Документи, свързани с куриерската дейност.

План-тезис:

- Нормативна уредба.
- Оценяването и калкулирането като елемент на куриерската дейност.
- Логистична система.
- Структура на логистичен център.
- Организация и заплащане на труда.
- Задължения на куриера и указания за поведение с цел предпазване от злополука.

Примерна приложна задача: Посочете номерата на преминаващите трансевропейски коридори през територията на България.

Дидактически материали: Карта на трансевропейските коридори на територията на България.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 3: Документи свързани с куриерската дейност.	Максимален брой точки
1.	Познава задължителната нормативна уредба. Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки. Закон за автомобилните превози. Закон за пощенските услуги. Закон за счетоводството.	8
2.	Посочва основните тарифи и услуги. Калкулира различните видове куриерски услуги. Познава начините за корекция.	14
3.	Разглежда същността на логистичната верига, логистичната мрежа и логистичния канал.	12
4.	Познава информационната база, информационното обслужване и електронната търговия.	8
5.	Дефинира пазара на труда и същността на работната заплата. Познава формите на заплащане и начините за нормиране на труда.	4
6.	Изброява задълженията на куриера преди започване на работа, по време на работа, при авария и трудова злополука.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4:

Транспортно-спедиторско обслужване.

План-тезис:

- Същност на спедиторската дейност.
- Товаропоток.
- Класификация на транспортно-манипулационните характеристики на товарите.
- Производителност на товаро-разтоварните машини.
- Същност на комуникациите. Принципи.
- Безопасна работа с товаро-разтоварните машини.

Примерна приложна задача: ООД е реализирало за 2016 г. приходи в размер на 100 000 лв. Размерът на разходите му възлиза на 70 000 лв. Дружеството е изплатило за периода командировъчни дневни за 100 дни по 40 лв. Освен това има реализирана загуба от предходния период в размер на 1000 лв. Пресметнете нетната печалба на предприятието.

Дидактически материали: Схеми за подреждане на товари.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:	Максимален
---	--	------------

	Транспортно-спедиторско обслужване.	брой точки
1.	Познава задължителната нормативна уредба. Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки. Закон за автомобилните превози. Закон за пощенските услуги. Закон за счетоводството.	8
2.	Посочва основните тарифи и услуги. Калкулира различните видове куриерски услуги. Познава начините за корекция.	14
3.	Изяснява същността на логистичната верига, логистичната мрежа и логистичния канал.	12
4.	Познава информационната база, информационното обслужване и електронната търговия.	8
5.	Дефинира пазара на труда и същността на работната заплата. Познава формите на заплащане и начините за нормиране на труда.	4
6.	Изброява задълженията на куриера преди започване на работа, по време на работа, при авария и трудова злополука.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5:

Логистика, складове и съоръжения към тях.

План-тезис:

- Логистика и верига на доставките.
- Спомагателни логистични дейности.
- Управление на стоките запаси.
- Видове складове за общо ползване.
- Складово оборудване и механизация.
- Безопасна работа в склада.

Примерна приложна задача: Посочете предимствата и недостатъците на посочената централизирана система с един склад и на децентрализираната система – с два склада. Коя от двете системи изискват повече запаси при едно и също ниво на обслужване?

Дидактически материали: Логистични системи.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 5: Логистика, складове и съоръжения към тях.	Максимален брой точки
1.	Познава дейността на логистиката и значението и за веригата на стоките доставки.	8
2.	Изяснява спомагателните логистични дейности: складиране, обработка на материалите и манипулиране, закупуване и проектиране на защитна опаковка.	14
3.	Посочва основните методи за управление на стоките запаси.	12
4.	Изброява видовете складове в зависимост от функциите, специализацията и оборудването им.	8
5.	Познава складовата механизация за хоризонтален и вертикален транспорт.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на безопасна работна среда в склада.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6:

Пристанищата в логистичната фирма.**План-тезис:**

- Основни понятия в експлоатацията на пристанищата.
- Видове пристанища.
- Товаро-разтоварна техника.
- Естествен режим на крайбрежията.
- Същност на работната заплата.
- Безопасна работа на територията на пристанището.

Примерна приложна задача: Да се посочат елементите от състава на пристанището по приложената схема.

Дидактически материали: Схема на пристанище.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 6: Пристанищата в логистичната фирма.	Максимален брой точки
1.	Дефинира понятията: пристанище, акватория, територия. Изброява и обяснява елементите от състава на пристанището.	8
2.	Класифицира пристанищата в зависимост от географското им разположение.	14
3.	Дефинира понятията кейова и тилова механизация, изброява елементите им, описва технико- експлоатационните им характеристики.	12
4.	Изброява и обяснява факторите на естествения режим на морските крайбрежия и влиянието им върху пристанищата и флота.	8
5.	Познава формите на заплащане, видовете договаряне на работната заплата.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на безопасна работна среда в пристанището.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

*Изпитна тема № 7:***Товари .****План-тезис:**

- Товарът като категория.
- Фактори на външната среда.
- Опазване на товарите.
- Товаро-захватни приспособления.
- Пазар на труда.
- Здравословни и безопасни условия на труд при товаро-разтоварна дейност с товари.

Примерна приложна задача: Да се направи класификационна транспортна схема на товари.

Дидактически материали: Схеми за подреждане на товари.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 7: Товари.	Максимален брой точки
---	--	-----------------------

1.	Дефинира понятието товар и описва товарите съгласно транспортната им характеристика.	8
2.	Обяснява влиянието на факторите на външната среда върху товарите. Обяснява физичните и биохимичните процеси които протичат в товарите при съхранението им..	14
3.	Описва начините за поддръждане и опазване на товарите при съхранение и товаро-разтоварни дейности..	12
4.	Изброява товаро-захватните приспособления и обяснява предназначението им.	8
5.	Познава характерните черти на трудовия пазар и условията за пазарно равновесие.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на безопасна работна среда при товаро-разтоварна дейност с различни видове товари.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8:

Складове.

План-тезис:

- Основни понятия в експлоатацията на складовете.
- Складиране на товари.
- Подемно-транспортна техника в складовете.
- Пазар и пазарни фактори.
- Здравословни и безопасни условия на труд в складовете.

Примерна приложна задача: Да се изброят основните складови дейности и методите за тяхното наблюдение.

Дидактически материали: Схеми на товаропотоци. Генерален план за складиране.

№	<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:</i> Складове.	Максимален брой точки
1.	Дефинира понятието склад.	8
2.	Класифицира складовете по предназначение и конструкция. Описва изискванията към складовете.	14
3.	Описва компонентите на склада, функциите на складовото стопанство и технико-икономическите показатели характеризиращи складовете.	12
4.	Изброява подемно-транспортната техника използвана в складовете и обяснява предназначението на товаро-захватните приспособления.	8
5.	Прави характеристика на пазара и познава механизмите за пазарно равновесие.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на безопасна работна среда в складовото стопанство.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9:

Контейнери.
План-тезис:

- Основни понятия.
- Складиране.
- Технология за обработка.
- Оборудване и механизация.
- Същност на работната заплата.
- Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на контейнерен терминал.

Примерна приложна задача: Да се изчисли времето за товаро-разтоварна дейност на контейнеровоз 3000 TEU при норма на обработка 15 контейнера на час.

Дидактически материали: Схема на контейнери и спредер.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 9: Контейнери.	Максимален брой точки
1.	Дефинира понятието контейнер и описва международната класификация на контейнерите. Обяснява понятието “от врата до врата”.	8
2.	Описва изискванията за стифиране на контейнери. Изброява предимства и недостатъци на контейнеризираните товари.	14
3.	Обяснява технологията за обработка на кораб с контейнери.	12
4.	Описва товаро-захватните приспособления за претоварване на контейнери.	8
5.	Познава формите на заплащане и видовете договаряне на работната заплата.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд на контейнерен терминал.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10:

Транспорт.

План-тезис:

- Основни понятия.
- Видове транспорт и транспортни средства.
- Транспортна логистика.
- Пропускателна способност на склад, пристанище, автомобилно стопанство.
- Икономическа същност на транспорта.
- Безопасна работа в склад, автомобилно стопанство.

Примерна приложна задача: Да се избере и обоснове избора на транспортни средства за превоз на насипни товари.

Дидактически материали: Схема на транспортни средства.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 10: Транспорт.	Максимален брой точки
---	--	-----------------------

1.	Дефинира понятието транспорт и описва елементите на транспорта.	8
2.	Изброява видове транспорт, предимства и недостатъци. Изброява видове вагони, транспортни кораби и товарни автомобили.	14
3.	Изяснява същността на транспорта като базова комуникативна функция в логистиката.	12
4.	Дефинира показателя пропускателна способност на склада, пристанището, автомобилното стопанство и обяснява факторите за увеличаването ѝ.	8
5.	Изброява функциите на транспортната фирма.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд в пристанището и опазване на околната среда.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11:

Организация на превозите с воден транспорт.

План-тезис:

- Основни понятия.
- Договор за покупко-продажба във водния транспорт.
- Договори за превоз на товари и пътници.
- Международен стокообмен.
- Обхват на куриерския пазар и участници.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Примерна приложна задача: Да се състави букинг-нота за контейнери.

Дидактически материали: Чартър, коносамент, букинг-нота.

№	<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:</i> Организация на превозите с воден транспорт.	Максимален брой точки
1.	Дефинира понятията линейно и трампово корабоплаване. Описва и сравнява предимствата и недостатъците им.	8
2.	Обяснява същността на договор за покупко-продажба.	14
3.	Обяснява вида и същността на договор за воден превоз при трампово, линейно, каботажно и пътническо плаване. Описва видове чартъри.	12
4.	Дефинира и обяснява понятията фрахтов пазар, фрахтоване на кораби и навло. Обяснява видове оферти	8
5.	Анализира обема и структурата на куриерския пазар в Р България.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд в пристанището и опазване на околната среда	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12:

Опасни товари.

План-тезис:

- Описание на товара.
- Складиране.
- Ред за обработка.
- Товарооборот.
- Организация на заплащането на труда.
- Здравословни и безопасни условия на труд при работа с опасни товари.

Примерна приложна задача: Да се изчисли съвместимостта при превоз и съхранение на дадените опасни товари.

Дидактически материали: Маркировка на опасни товари, таблица за съвместимост на опасните товари.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 12: Опасни товари.	Максимален брой точки
1.	Дефинира понятието опасен товар. Описва международната класификация и маркировката на опасни товари.	8
2.	Изброява изискванията към складовете за съхранение.	14
3.	Обяснява реда за товаро-разтоварна обработка на опасни товари.	12
4.	Дефинира и обяснява понятието товарооборот и класифицира товарооборота по направления.	8
5.	Дефинира пазара на труда и същността на работната заплата. Познава формите на заплащане и начините за нормиране на труда.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд при товаро-разтоварна обработка на опасни товари.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

*Изпитна тема № 13:***Особено режимни товари.****План-тезис:**

- Основни понятия.
- Бързо развалящи се товари.
- Животни, птици и суровини от животински произход.
- Класификация на транспортно-манипулационните характеристики на товарите.
- Същност на комуникациите. Принципи.
- Здравословни и безопасни условия на труд при работа с особено режимни товари.

Примерна приложна задача: Да се определи начинът за превоз на бързо развалящи се товари с неспециализиран кораб и да се избере начин за съхранението им в пристанище.

Дидактически материали: Номенклатура на товарите, превозвани по море.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 13: Особено режимни товари.	Максимален брой точки
1.	Дефинира понятието товар и особено режимен товар.	8

2.	Изброява видовете бързо развалящи се товари. Описва видовете складове за съхранение. Обяснява особеностите при превоз. Описва технологията за товарене и разтоварване.	14
3.	Изброява товарите от групата на живи животни, птици и суровини от животински произход. Описва особеностите при транспортиране и ветеринарните изисквания. Описва технологията за товарене и разтоварване.	12
4.	Изброява видовете товари и техните транспортно-манипулационни характеристики.	8
5.	Посочва видовете комуникации и познава деловата кореспонденция.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд при товаро-разтоварна обработка на опасни товари.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14:

Организация на превозите с автомобилен транспорт.

План-тезис:

- Основни понятия.
- Договор за превоз на товари.
- Магистрални превози.
- Логистични центрове.
- Обхват на куриерския пазар и участници.
- Здравословни и безопасни условия на труд на територията на автомобилното стопанство и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача: Да се попълни CMR, товарителница.

Дидактически материали: Бланки за CMR товарителница .

№	Критерии за оценяване на изпитна тема№ 14: Организация на превозите с автомобилен транспорт.	Максимален брой точки
1.	Дефинира понятието автомобилен транспорт. Описва функциите му и специфичните особености.	8
2.	Обяснява същността на договора за превоз, правото на разпореждане, отговорност на превозвача.	14
3.	Изяснява понятието магистрални превози – същност, особености, организационни схеми.	12
4.	Изброява стандартните типове логистични центрове и прави кратка характеристика.	8
5.	Анализира обема и структурата на куриерския пазар в Р България.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на територията на автомобилното стопанство и опазване на околната среда.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15:

Организация на превозите с железопътен транспорт.

План-тезис:

- Основни понятия.

<ul style="list-style-type: none"> • Договор за превозна товари. • Транспортни средства и технологии. • Транспортно-спедиторски операции при железопътен транспорт. • Организация и заплащане на труда. • Здравословни и безопасни условия на труд на територията на жп гара и опазване на околната среда. <p>Примерна приложна задача: Да се изброят търговско-експедиционните операции при железопътния транспорт.</p> <p>Дидактически материали: Номенклатура на спедиционните операции.</p>		
	<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:</i>	Максимален брой точки
№	Организация на превозите с железопътен транспорт.	
1.	Дефинира понятието железопътен транспорт. Описва функциите му и специфичните особености.	8
2.	Изброява необходимите транспортни документи и документи придружаващи стоката при жп транспортиране..	14
3.	Описва транспортните средства, инфраструктурата и технологиите използвани в жп транспорта. Конвенционални и специализирани жп превози.	12
4.	Прави характеристика на организацията на диспечерската фирма, основните документи и организацията на транспортно-спедиторските операции при превоз.	8
5.	Дефинира пазара на труда и същността на работната заплата. Познава формите на заплащане и начините за нормиране на труда.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в жп транспортна фирма и опазване на околната среда.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60
<p><i>Изпитна тема № 16:</i></p> <p>Мултимодален транспорт.</p> <p>План-тезис:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основни понятия. • Мултимодален оператор. • Единен технологичен процес. • Транспортни средства на Интер модалните системи при комбинирани превози. • Същност на комуникациите. Принципи. • Здравословни и безопасни условия на труд. Опазване на околната среда. <p>Примерна приложна задача: Да се изброят предимствата на Интер модалния транспорт.</p> <p>Дидактически материали: Схема на логистичен център.</p>		

	<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:</i>	Максимален брой точки
№	Мултимодален транспорт.	
1.	Дефинира понятието мултимодален транспорт и неговите елементи.	8

2.	Изброява целите на мултимодалния транспорт и прави характеристика на мултимодалния оператор и договора за превоз.	14
3.	Описва съгласуваността на различните видове транспорт.	12
4.	Изброява видовете транспортни средства при комбинирани превози и прави характеристика.	8
5.	Посочва видовете комуникации и познава деловата кореспонденция.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при комбинирани превози шосе-жп линия и опазване на околната среда.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17:

Транспортна техника.

План-тезис:

- Организация на движението на транспортната техника.
- Експлоатация на автотранспортна техника.
- Класификация на транспортно-манипулационните характеристики на товарите.
- Производителност на товаро-разтоварните машини.
- Същност на комуникациите. Принципи.
- Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при експлоатация на транспортна техника.

Примерна приложна задача: Да се попълни складова/стокова разписка за приемане на материални запаси.

Дидактически материали: Схема на транспортни средства.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 17: Транспортна техника.	Максимален брой точки
1.	Познава транспортната техника, като основно средство за производство на куриерската фирма.	8
2.	Изяснява технологията и експлоатацията на автотранспортните средства.	14
3.	Изброява видовете товари и техните свойства.	12
4.	Познава показателите за производителност, енергопоглъщаемост, трудопоглъщаемост, надежност и технологичност.	4
5.	Посочва видовете комуникация и познава деловата кореспонденция.	4
6.	Описва изискванията за пожарна и аварийна безопасност.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18:

Правни основи на управлението на транспорта.

План-тезис:

- Транспортни договори.

- Транспортна застраховка.
 - Правила за осъществяване на различните видове куриерски услуги.
 - Търговска сделка.
 - Търговски предприятия.
 - Здравословни и безопасни условия на труд в предприятието.
- Примерна приложна задача:** Да се попълни договор за превоз на товари.
- Дидактически материали:** Транспортни документи.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 18: Правни основи на управлението на транспорта.	Максимален брой точки
1.	Познава договорите за превоз на товари.	8
2.	Изяснява понятието и характера на договора, правата и задълженията на страните по договора за транспортна застраховка.	14
3.	Посочва обхвата на услугата, както и условията за превоз на пратки, документи и пакети.	12
4.	Познава търговските обезпечения, неустойката и видове търговски сделки според Търговския закон.	4
5.	Описва трудово-правните отношения и видовете сделки с търговски предприятия.	4
6.	Описва изискванията за осигуряване на безопасна работна среда в предприятието.	4
7.	Изпълнява приложната задача.	10
	Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване.

Комисията за провеждане на изпита, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните задания.

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на втора степен на професионална квалификация.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните задания се изготвят от комисията за провеждане на изпита в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

ПРИМЕРНИ ТЕМИ НА ИНДИВИДУАЛНИ ЗАДАНИЯ

1. Начален инструктаж в куриерската фирма

- Определение, цел и организация.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

2. Ежедневен инструктаж в куриерската фирма

- Определение, цел и организация.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

3. Периодичен инструктаж в куриерската фирма

- Определение, цел и организация.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

4. Извънреден инструктаж в куриерската фирма

- Определение, цел и организация.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

5. Корабна агенция и куриерска фирма

- Определения, разлики и прилики.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието

6. Спедиторска агенция и куриерска фирма

- Определения, разлики и прилики.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

7. Дейност на куриерската фирма в речно товарно пристанище

- Инфраструктура на речно товарно пристанище.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

8. Логистика на поръчките в куриерската фирма

- Определение и цел на логистиката.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

9. Фирмени логистични информационни системи

- BULRIS – определение и функция.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

10. Транспортна техника в куриерската фирма

- Видове и функция на транспортна техника в куриерската фирма.

- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

11. Стационарни машини и съоръжения в куриерската фирма

- Видове стационарни машини и съоръжения в куриерската фирма.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

12. Съоръжения с повишена опасност в куриерската фирма - СПО

- Определение и изискване към СПО в куриерската фирма.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

13. Фирмена организация и структура в куриерската фирма

- Организация на работниците в куриерската фирма.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

14. Документоборот в куриерската фирма

- Основен документ оборот действащ в куриерската фирма.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

15. Транспортни документи за превоз на товари

- Транспортни документи необходими за международен транспорт.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

16. Превоз на куриерски пратки с RO-RO кораби

- Определение, начини на товарене, специфични изисквания.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

17. Европейски коридор № 7

- Определение, цел и нормативни документи и конвенции.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

18. Превоз на куриерски пратки в България

- Организация, изисквания, заплащане на куриерската услуга.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

19. Превоз на извън габаритни товари и пратки

- Организация, транспортни средства, специфичност и изисквания.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

20. Превоз на международни куриерски пратки – TIR конвенция

- Изисквания, права и задължения съгласно TIR конвенцията.

- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието

21. Български куриерски фирми, корабни и спедиторски агенции

- Посочете куриерски фирми, корабни испедиторски агенции - офиси.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

22. Съвременни изисквания към куриерските фирми

- Информационна борса, превоз на куриерски пратки с различни видове транспорт.
- Попълване на международен транспортен документ – CMR по задание.
- Съставяне на формула за експлоатационните разходи по заданието.

2. Критерии за оценяване.

За всяко индивидуално задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика разработва критерии за оценяване и съответните показатели. Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Критериите и показателите се разработват в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Димитров”Логистика в теорията и практиката” Ирис 2008
2. Димитров „Логистични системи” УИ Стопанство 2010
3. Желязкова Д., „Транспортна логистика” В 2009
4. Карастоянов, „Автомобилни превози” Техника 1993
- 5.”Сигурност на корабоплаването” Варна 2008
6. Лазарова Д., Експлоатация на морския флот и пристанищата. Техника. 1998
7. Спасов В., Инженерна логистика. Техника. 2012
8. Барбов Т., Транспортни технологии. УНСС. 1995
9. Вражалиев Н., Транспортно-манипулационна система. УНСС. 1998
10. Ананиев В., Управление на транспортни системи. УНСС. 2004
11. Тодоров К., Предприемачество и мениджмънт. Мартилен 2000
12. Цветков Ц., Търговска логистика. Стено 2011
13. Ризова М., Шаренска Е. Бизнескомуникации. Мартилен 2015
14. Петров Л., Основи на счетоводството. Мартилен 2011
15. Стефанов Г., Фирмено право. Мартилен 2011
16. Владимирова И., Транспортно право. Ромина 2001
17. Закон за пощенските услуги
18. Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на стоки.
19. Закон за автомобилните превози.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Велислава Петрова Желязкова - ПГРКК, гр. Русе
2. инж. Росица Колева Андреева - ПГРКК, гр. Русе

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

по професията **840100 Куриер**

специалността **8401001 Логистика на товари и услуги**

Изпитен билет № 2

Изпитна тема: **Забранени за транспортиране предмети и вещества**

План-тезис:

- Обхват, развитие и разпространение на куриерските услуги.
- Видове куриерски услуги.
- Опаковка и маркировка.
- Изисквания за качество и ефективност на обслужването.
- Икономическа същност на транспорта.
- Основни правила за безопасна работа при куриерска дейност.

Приложна задача:

Какви функции изпълняват посредниците в дистрибуционните канали? Посочете кой тип са посочените функции?

Описание на дидактическите материали: Таблица- Дистрибуционни канали.

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

по професията **840100**
специалността **8401001**

Куриер
Логистика на товари и услуги

И н д и в и д у а л н о з а д а н и е № 1

Тема.....

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,
начална дата на изпита: начален час:
крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:.....

1. Да се опише и разработи дадената тема.
2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на заданието:

Да се попълни международен транспортен документ – CMR по зададената дестинация и транспорт.

3. Да се създаде формула на експлоатационните разходи по зададената дестинация .

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)